

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Conceptvs Chronographicvs De Concepta Sacra Deipara

Zoller, Joseph

Augustæ, Anno 1712

LXVIII. Quàm pulchra es amica mea, quàm pulchra es! Tota pulchra es
amica mea, & macula non est in te. Cant. c. 4. v. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75950)

ponendum omnem metum vectori illi sufficientissima!

Quid porrò, devictis ab infernali hoste protoparentibus, ac cunctâ eorundem progenie, insurgentibus hoc ipso originalis maculæ, Divinæque iræ procellis, sibi metueret MARIA? Dicere certè cum Julio Cæsare possumus: nil metuendum fuisse illi, de tali labis periculo; Cæsarem namque vectura quondam erat, & mundo in vectura, non terrenum quendam, sed supremum Cœli terræ-

que Monarcham, in cujus illa Genitricem ab æterno electa, nobis simul omnibus fortunam maximam, ac felicitatem sempiternam erat allatura.

§. 7. Anagramma.

ADæ MACVLAs, absqVe
Labe Ignorâsti.

469.

Adam, et Evam, in maculâ, purè ignorâsti,

Versio litteralis.

Ave Maria, gratiâ plena, Dominus tecum.

De Conceptâ Sacrà Deiparâ.

CONCEPTUS LXVIII.

§. I. Scriptura.

470. PVLChra, sIne MACVLâ peC-
CatI ConCepta.

Cant. c. 4. v. 1. *Quàm pulchra es amica mea, quàm pulchra es! Tota pulchra es, amica mea, & macula non est in Te.*

Lib. 3. in
Cant. c. 4.

O Pulchritudo admirabilis! exclamat Rupertus Abbas! *O pulchritudo admirabilis, quam sic admiratur, & collaudat pulcherrimus auctor pulchritudinis!* Jactent nimirum, quantum volunt, Scriptores Ethnici Poliduros suos, Narcissos, Parides, &c. jactent Medusas, Helenas, Cassandras, Lucretias, &c. Celebrent etiam ipsæ Sacræ paginæ Josephos suos, Saules, Jonathas, Absalones, celebrent Saras, Racheles, Estheres, Judithas &c. tanquam ob præclaram formæ elegantiam, præ reliquis orbi spectabiles: Celebrabimus & nos longè excellentiorem, imò tantam purissimæ Deiparentis pulchritudinem, quam Gregorius Nicomediensis descripturus, aliud admirandus dicere non poterat, quàm *Pulchritudo pulcherrima pulchritudinis, pulchrorum omnium summum ornamentum!* & sanè, quid

Orat. de
oblat.

juvat elegans corporis mortalis venustas, si anima interim turpî aliquando maculâ fœdata, pulcherrimam Creatoris sui imaginem deperdidit? Hoc quamvis in alijs Adami filijs universim contigerit, haud tamen in MARIA, electâ illius Genitricis, qui *Speciosus formâ præ filijs hominum à Psalmistâ describitur.* Hanc enim speciosam speciosi Filij Matrem Hugo de S. Victore ita venerabundus alloquitur: *Tota pulchra es, ait, pulchra es intus, pulchra es foris, intus in corde, foris in corpore, intus rubicunda, foris candida, rubicunda per charitatem, candida per castitatem, totum quod in te est, pulchrum est, & nihil inest tibi quod sit sordidum, in toto grata, in nullo ingrata, in toto places, in nullo displices, tota pulchra es, pulchra per naturam, pulchrior per gratiam, &c.* Quomodo ergò in tantâ tum animæ, tum corporis pulchritudine fœda aliquando labes suscipienda? quomodo non simpliciter tantum pulchra, sed *tota pulchra* dici posset, si in Conceptione, tanquam in ipso capite, turpi maculâ fuisset infecta? Quòd si Dionysio Areopagitæ fides: *Pulchrum appellatur ex eo, quòd omni ex parte pulchrum sit, & plus quàm pulchrum, & quòd eodem modo sem-*

Psal. 44
v. 3.

Serm. 9.
de infic.
Monast.

Lib. de
vin. no.
min. c. 4.

semper se habet, ita ut non oriatur, nec intereat, nec minuat, neque partim pulchrum, partim turpe sit, neque hoc tempore pulchrum sit, illo non item. Ex quo sequitur, illud quod semel aliquâ labe aspersum fuit, omninò pulchrum non esse, uti non omnî infamiæ notâ immunis est spurius, etsi primo, quo in utero conceptus, aut natus, momento legitimetur. Bene igitur Richardus de S. Victore super hunc locum disseruit, quando dixit: *Nemo tam Sanctus, qui maculam non habuerit, & defectum, præter MARIAM; tota enim pulchra fuit, quam totam possedit gratia, quia nullum in eâ locum habuit peccatum.* Hinc merito Cœlestis Sponsus tantæ dilectissimæ suæ Sponsæ pulchritudini sequentem imponere coronidem voluit: *Et macula non est in te.* quod non de præsentî tantùm, sed de omni prorsus tempore intelligendum, exponente sic præter millenos alios devotissimo Idiotâ, dum ait: *Tota pulchra es, Virgo gloriosissima! non in parte, sed in toto, & macula peccati sive mortalis, sive venialis, sive originalis non est in te, nec unquam fuit, nec erit.* Firmat Conceptum ipsamet Angelica Salutatio: super quam D. noster Bernardus ita discurret: *Archangelus non ait: Ave MARIA replenda, sed plena: non Dominus venit in te, sed Dominus tecum; quia inde totam eam sibi rapuerat Spiritus Sanctus.* Quid autem est, totam MARIAM sibi rapuisse Spiritum Sanctum, nisi ab initio usque ad finem, totam MARIAM Spiritui Sancto consecratam? ut ita nullum fuerit instans in MARIA, in quo eam Spiritus Sanctus non totam pulchram, totam sine maculâ peccati conceptam invenerit, & plenè possederit. Hanc igitur devotè contemplerur: hujus pulchritudinem demirantes, cum D. Anselmo exclamemus: *O pulchra ad intuendum, amabilis ad contemplandum, delectabilis ad amandum! vulnera corda nostra amore pulchritudinis tue! O omnimodis inquam pulchra! gratiâ plena, & virtutibus, peccatis aut vitijs nunquam coinquinata, & tota pura Concepta, non aliorum ad*

instar iræ filia, non ut reliqua Adamî posteritas peccato obnoxia, non cruentis maledictionum universalium decretis comprehensa, sed innumeris prærogativis præ omnibus alijs donata, à DEO inter omnes dilecta! Tu Mater pulchræ dilectionis: Tu ipsamet pulchritudo, quam (ut videre est apud D. Birgittam) omnes videre optabant Patriarchæ, de quâ omnes cecinerunt Propheta, de qua omnes electi gaudent. Tu pulchritudo magnificentissima, Sacratissima, expressissimè referens DEUM, monstra te esse Matrem! Tu delictorum nobis in hac vitâ veniam, in aliâ verò Divinæ visionis, in quâ omnis nostra Beatitudo consistit, pulchritudinem impetra.

Ecclesia.

L. 4. re-
vel. c. 19.

Isid. The-
sal. Orat.
de Nativ.
B. V.

§. 2. *Authoritas.*

S. Leo papa, DICENS LABIS EXPERTEM. 471.

Originem, quam sumpsit in utero Virginis, posuit in fonte Baptismatis: dedit aquæ, quod dedit Matri; Virtus enim Altissimi, & obumbratio Spiritus Sancti, quæ fecit, ut MARIA pareret Salvatorem, eadem fecit, ut regeneret unda credentem. Serm. 5. de Nativ. Dom.

§. 3. *Ratio.*

Ob DeIPARAM ALII LIBERATI: ERGO POTIVS ILLA. 472.

Juxta Philos. 2. Metaphys. *Propter quod unumquodque tale, illud magis tale.* Sed propter Deiparam Virginem pluri mi fuerunt liberati, tam à peccatis, quàm alijs quoque periculis: Ergò multò magis Deipara debuit fuisse liberata, tam à peccato, quàm à periculo alio quocunque. Min. Prob. Licèt protoparentes nostri Adam, & Eva, propter transgressionem Divini præcepti, totalem promeriti fuissent annihilationem, & exterminationem, cum totâ suâ posteritate; immensâ tamen Divina clementia, prævidens in lumbis eorum B. Virginem, charissimam:

ci. 2.

Serm. 2. de
Nativ.

Lib. de
Excellent.
Virg. c. 3.

rissimam Sponsam Spiritûs Sancti, ex quâ unigenitus DEI Filius nasci, & huic mundo edi deberet, protoparentes nostros, unâ cum toto genere humano, ab æterno exterminio liberavit: ob ejusdem quoque aeternam, Noe videtur præservatus à diluvio, Abraham à cæde Regum, Isaac ab Ismaele, Jacob ab Esau, populus Judaicus à manu Pharaonis, & captivitate Babylonicâ, David à Leone, Saule, & Goliâ, &c. quas omnes liberationes & præservationes, multi SS. Patres à clementia Divinâ factas, in Beatissimam Virginem, DEI Genitricem, tanquam causam reducant. Ergò ut verificetur hoc Adagium Philosophicum: *Propter quod unumquodque tale, illud magis tale, necessariò asserendum est, Beatissimam Virginem principalius à peccato, alijsque periculis, fuisse à DEO præservatam, ac liberatam.*

S. 4. Historia.

473. Institutio Ordinis, De Conceptione Deiparæ.

BEatrix à Sylva, generis non minus nobilitate, quàm virtutum splendore, in Lusitaniâ celeberrima, cum erga Deiparam, ac præcipuè erga purissimam ejus Conceptionem, summâ semper devotione afficeretur, diu noctuque cogitavit, quomodo eam dignè honorare, ac exaltare posset; hinc cum ei Beatissima aliquando Virgo comparuisset, candido, ac cæruleo ornatu amicta, novam intellexit Religionem, sub illo habitu, & immaculatæ Conceptionis titulo, à se instituendam. quo consilio cum Elisabethâ Reginâ communicato, Toleti in Hispaniâ, Anno 1484. dictum Ordinem feliciter inchoavit, quem INNOCENTIUS VIII. Apostolicâ authoritate confirmatum, insignibus gratijs auxit. Cùm autem

institutionis Bulla in mari infeliciter fuisset deperdita, ingens Beatricem invalit mæror, qui tamen paullò post, invocatâ nimirum per immaculatam Conceptionem suam Deiparâ, in gaudium plenum transijt. Quærens nimirum aliquid suo quodam in scrinio pia Fundatrix, desideratum hoc Diploma Pontificium, non sine maximâ admiratione, ac gaudio, ibidem alijs chartis insertum reperit, quod ipsemet Episcopus Accitanus, decernente Toletano Archi-Episcopo, mox solennî pompâ, publicè circumtulit, & in novum Virginis immaculatæ Parthenonen deportavit. Porrò, ut de Ordinis hujus Monialibus ampliolem habeas notitiam: vivunt illæ sub directione quidem PP. Franciscanorum, sed sub Regulâ propriâ, Benedictinæ in pluribus conformi, & (ut Buccellinus refert) S. Cisterciensis Congregationis consuetudinibus addictæ. Ad habitum quod spectat, pallijs suis cæruleis insertam deferunt imaginem illibatæ Virginis: nec aliud ijs Breviarium in singulos dies est præscriptum, præterquam Officium immaculatæ Conceptionis, exceptis duntaxat Dominicis, & Festis Solennioribus, quibus commune Ecclesiæ pensum perfolvunt. Dum invicem Sanctimonialia istæ se salutant, aliud dicere non assolent, quàm: *MARIA sine maculâ salve! &c.* Præmonita tandem à DEI Matre pia, ac frequentibus clara miraculis fundatrix, de imminente mortis horâ, Anno 1490. ætatis 66. Sanctissime è vivis excessit: in cujus fronte, aurea eximij splendoris stella, statim à morte, fuit conspecta. *Vasconcell. in descripr. Regni Lusit. Raynaud. tom. 8. pag. 273. Buccell. Menol. 8. Octob.*

**

*

§. 5. *Symbolum.*

474. AVRO, & MARLÆ ConCeptæ,
Deest rVbigo.

Quantumvis soleat maculare rubigo meralla
Cætera: nulla Auro fœda rubigo nocet.
Dum maculat reliquos sceleris ploranda rubigo,
Aurea Virgo! Tibi nulla rubigo nocet.
Probabit me, quasi Aurum. Job. c. 23. v. 10.

§. 6. *Antiquitas.*

475. torneaMenta, In Die nVptI-
aLI regIs BRItannIæ
CeLebrata.

Magnæ Britannæ referunt An-
nales: ad Nuptialem Eduardi
(vel, ut alij volunt Henrici, Regis
Angliæ) Solennitatem splendidius
illustrandam, cunctis Regni Proceri-
bus pretiosissima indicta fuisse tor-
neamenta. Advenere, magno nu-
mero, Magnates Regni, armati cly-
peis, & symbolis suis. Primus, qui
comparuerat, depictas in clypeo ge-
rebat rosas, spinis circumdatas: quo
innuere volebat, se velut rosam,
per medias hostium sarissas penetrâsse,
ac sanguine eorum aspersum tri-
umphâsse. Alter ostentabat candi-
dum lilium: indigitare cupiens, fi-

delitatem suam erga Regem ita hæc-
nus candidam extitisse, ut nulla eam
turpitudinis macula unquam denig-
rârit. Tertius prodibat, in scuto
monstrans Erinacium, spiculis rigen-
tem: significans, cunctis se parem
adversarijs, semperque paratum ad
hostium insultus excipiendos. Quar-
tus gloriabatur flore Heliotropij:
monstrans, se ad omnem Solis sui,
nempe Regis, nutum pendere. Quin-
tus in scuto depictum gerebat ramum
Myrrhæ, cui innexus ramus Glice-
ritæ: indigitans, cuncta, quæ pro
Regis gloriâ degustâssent amara, dul-
cia sibi visâ fuisse. Sextus præfere-
bat Anchoram, quæ rupi adhærebat,
cui Regia insignia incisa erant, cum
lemmate: *Mihi adhæreere bonum.* Septi-
mus in scuto depictum tormentum
bellicum gerebat, cui manus ignem
scipione admovebat, cui adscriptum:
si tangor, tono. Sequebatur tandem
hòsce, & plures alios Rex, scutum
præferens aureum, cui Corona Re-
gia incisa, cum Lemmate: *In me omnia.*

Si à supremo Numine Cœlestis Au-
læ proceribus concederetur, (prout &
actu in Cœlis conceditur) Marianæ
Conceptionis Solennitatem amabili
suâ præsentia condecorare, prodirent
illi utique longo, & venusto ordine,
scutis, ac vexillis varijs exornati. at-
que (ut solas Virgines, *Virgini Virgi-
num* comparem) prodiret Agnes, scu-
to Agnum tenens immaculatum,
lilijs coronatum, cum lemmate: *se-
quor quocunque ierit*: prodiret Lucia,
scuto rogam tenens accensum, ac in
eo Salamandram, cum inscriptione:
in medio ignis non sum astuata: monstra-
ret Barbara turrim, cui adscriptum:
Turris fortissima Nomen Domini. Ad-
ferret Ursula sagittas lilijs involutas,
quibus subscriptum: *paraverunt sagit-
tas suas.* sicque milleni, ac millenæ
succederent, donec ultima demùm
prodiret MARIA, omnia hæc in uno,
J E S U Filij sui, dulcissimo Nomine
continens, cum subscriptione: *In me
omnia.* est enim illa vel ideò immacu-
lata; quia Mater Agni immaculati:
Gg vel

vel ideò comparatur Salamandræ; quia in medio originalis ignis non æstuata: vel ideò Turris est fortissima; quia hosti nunquam succumbens: vel ideò sagittas non metuens; quia nunquam læla: semper Rosa, circumdata spinis, sine spinâ: Liliū candidæ fidelitatis: Erinacius, in omnes Tartarei inimici aggressus spicula protrudens: Heliotropium ad omnem Divini Solis nutum pendens, &c. verbo in *MARIA* omnia reliquorum Sanctorum omnium privile-

gia, ac ornamenta: imò longè plura, ac majora; quia illa sola, & nemo præter eam, immaculatè concepta.

§. 7. *Anagramma.*

MVnDa à Labe, CœLos
aperVisti.

476.

Regina amata, munda: Coelum aperuisti.

Versio litteralis,

Ave Maria, gratiâ plena, Dominus tecum.

De Conceptâ Sacrà Deiparâ.

CONCEPTUS LXIX.

§. I. *Scriptura.*

477. Chara Deipara, In hortVM
VoCata.

Cant. c. 5. v. 1. *Veni in hortum meum,
Soror mea Sponsa! Messui Myrrham
meam.*

Quid, Sponse ex millibus dilectissime! charam tuam Sponsam tam amicè ad hortum evocas? dicendo: *Veni in hortum meum, Soror mea Sponsa! &c.* Nùm amæno forsitan Veris tempore, flores apparuerunt, aut diversos arborum fructus ætas maturavit? Sed aliam prorsus causam Sponsus dilectæ indicat, nimirum: *Messui Myrrham meam, &c.*

L. I. c. 67.

Quis autem mysteriosam hanc Sponsæ ad hortum invitatæ evocationem intelliget? scio equidem, Myrrham, juxta Dioscoridem, aliud non esse, quàm lachrymam quandam arboris, quæ in Arabiâ gignitur, Ægyptiæ spinæ non absimilem, nec me latet, Arbores ipsas (testante Plinio) sudoris ad instar, amaras Myrrhæ guttulas effundere: ut proinde facile mihi

persuasum habeam, sub Myrrhâ optimè repræsentari sudorem illum sanguineum, quem pijissimus noster Redemptor in horto Gethsemani sudavit: præsertim, cùm opinionem hanc meam expressa quoque SS. Patrum Cyrilli, & Ruperti confirmet opinio, dicentium: *CHRISTUS in horto orans Myrrham messuit, dum sanguinem sudavit.* Quid igitur inde colligam, nescio: nisi quòd singularem Virginis Beatissimæ Redemptionem, ac ab originali præsertionem exinde astruere non dubitem. Enimverò, sicut præsertio à peccato originali prævia quodamodò dici potest Redemptio: sic sudor sanguineus, in horto proflusus, prævia dici potest Christi redemptoris Passio. Hinc omninò videtur, *MARIAM*, dilectissimam Numinis Genitricem, à Divino suo Filio, *Sponsa sanguinum*, maturè ad hortum suum invitatam fuisse, ad colligendam ibidem Myrrham: id est, *MARIÆ* præsertionem fuisse specialem liberationem, per pretium sudoris sanguinei, præviè ad ipsam Passionem in horto effusi: per sanguinem autem in ipsâ Sacratissimâ Christi passione, & mor-